

**Nagroda im.
Edwarda J. Wende**

**Fundacja
dla Polski**

2021

Salus rei publicae suprema lex esto

NAGRODA IMIENIA EDWARDA J. WENDE została ustanowiona w 2003 roku, aby uhonorować pamięć adwokata Edwarda Joachima Wende, w czasach PRL obrońcy politycznie prześladowanych, a po 1989 roku senatora i posła III RP oraz, aby wyróżnić osoby, które podobnie jak Patron Nagrody – dają swym życiem i działalnością świadectwo przyzwoitości, niezależności w poglądach i odwagi w działaniu.

NAGRODA JEST PRYZNAWANA PRAWNIKOM I OSOBOM ZAANGAŻOWANYM W DZIAŁALNOŚĆ PUBLICZNĄ, za szczególne osiągnięcia na polu krzewienia i podnoszenia kultury prawnej, realizacji idei państwa prawa oraz za działania mające na celu zachowanie i rozwój tak polskiego, jak i europejskiego dorobku prawnego, umacnianie demokracji i miejsca Polski w Europie.

NAGRODA PRYZNAWANA JEST OSOBOM FIZYCZNYM, KTÓRE:

- działają zgodnie z zasadami etyki zawodowej i profesjonalizmu,
- w swojej działalności wyróżniają się odwagą cywilną i niezłomnością zasad,
- bezinteresownie działają na rzecz dobra publicznego,
- bezinteresownie działają na rzecz praw człowieka i obywatela.

KAPITUŁA MOŻE RÓWNIEŻ PRYZNAĆ WYRÓŻNIENIE OSOBOM, INICJATYWOM I INSTYTUCJOM SPEŁNIĄCYM POWYŻSZE KRYTERIA.

NAGRODĘ PRYZNAJE POWOŁANA W TYM CELU KAPITUŁA W SKŁADZIE:

prof. Leon Kieres – Przewodniczący Kapituły	mec. Tadeusz Wolfowicz
mec. Jacek Trela – Przewodniczący Posiedzenia Kapituły	prof. Andrzej Zoll
sędzia Teresa Romer – Honorowa Przewodnicząca Kapituły	mec. Andrzej Zwara
Czesław Bielecki	Katarzyna Batko-Tołuć (Fundacja dla Polski)
prof. Jerzy Buzek	Jan Maria Rokita (Laureat 2003)
mec. Andrzej Kalwas	prof. Witold Kulesza (Laureat 2004)
ks. Jan Sikorski	prof. Marek Safjan (Laureat 2006)
bp Zdzisław Tranda	mec. Jacek Taylor (Laureat 2007)
red. Wojciech Tumidalski	mec. Marek Antoni Nowicki (Laureat 2008)
mec. Tomasz Wardyński	prof. Stanisław Waltoś (Laureat 2009)
Agnieszka Wende-Wünsche	prof. Adam Daniel Rotfeld (Laureat 2012)
Małgorzata Wende-Wardyńska	mec. Mikołaj Pietrzak (Laureat 2013)
mec. Jakub Wende	prof. Jerzy Zajadło (Laureat 2017)
Piotr Wende	sędzia Igor Tuleya (Laureat 2019)
	mec. Przemysław Rosati

**Fundacja
dla Polski**

Gospodarzem Nagrody im. Edwarda J. Wende jest Fundacja dla Polski, która od blisko 30 lat działa na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Finansuje działania w zakresie edukacji obywatelskiej, ochrony praw i wartości obywatelskich oraz konstytucyjnych, a także upowszechniania filantropii. Beneficjentami działań Fundacji dla Polski są organizacje społeczne, grupy nieformalne oraz osoby indywidualne.

Fundacja dla Polski, ul. Szpitalna 5/3, 00-031 Warszawa
fdp@fdp.org.pl, www.fdp.org.pl

PATRONAT
PRASOWY:

PARTNERZY
NAGRODY:

**Nagroda im.
Edwarda J. Wende**

**Fundacja
dla Polski**

Fundusz im. Edwarda J. Wende istnieje wyłącznie dzięki hojności firm, instytucji i osób prywatnych. Wpłaty prosimy kierować na konto:
FdP – Fundusz im. E. J. Wende
nr konta: 82 1140 1010 0000 5294 4600 1014

Darczyńcy XIV edycji Nagrody:
Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie
Fundusz Obywatelski im. Henryka Wujca
Wydawnictwo C.H. Beck
Kancelaria Głuchowski Siemiątkowski Zwara Adwokaci i Radcowie Prawni
Kancelaria Adwokacka adw. Marka Żórawskiego oraz osoby prywatne

„Człowiek, który swój adwokacki zawód traktował jak służbę i jak wyzwanie. Służył zawsze gnębionym i poniżonym. Doskonały mówca, władca słowa, bezlitosny dla zła i pełen szacunku dla poglądów przeciwnika. Był w pełnym znaczeniu tego słowa człowiekiem idei, bez oglądania się na koniunkturalne mody. I był lojalnym przyjacielem, na którego można było liczyć w złych chwilach, a zarazem barwnym, dowcipnym, uroczym kompanem. Kochał życie i umiał z niego korzystać.

przyjaciele: Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bronisław Geremek, Jan Lityński, Tadeusz Mazowiecki, „Gazeta Wyborcza”

Tomasz Wotek, „Życie”

„Znakomity prawnik i adwokat, nobilitował zawód piękną postawą moralną. Bardzo często zabierał głos w ważnych debatach publicznych, a jego opinia liczyła się niezwykle mocno. Od 1989 r. jako jeden z najwybitniejszych parlamentarzystów, wspomagał twórczo i kompetentnie budowę odrodzonej Rzeczypospolitej, zwłaszcza jej prawodawstwo.

„Śmierć Edka dopisuje się do coraz dłuższej listy polskich narodowych strat. (...) Do tych, którzy zrobili już wszystko, co przyzwoici ludzie powinni w życiu zrobić, ale którzy mogli – choćby w Trybunale Stanu – wyznaczyć swoim doświadczeniem i autorytetem praktyczne granice między dobrem i złem, między tym, co w polityce wolno i czego nie wolno robić. (...) ubywa mi z widzialnego świata kolejna postać wielkiego kalibru.

Piotr Nowina-Konopka, „Wprost”

„Edward Wende był wielkim patriotą, wybitnym prawnikiem. Z przeciwnikami polemizował z wielką klasą, nikogo nie raniąc. To był prawdziwy arbiter politycznej elegancji.

Lech Wałęsa, „Wprost”

„Jako adwokat był (...) niebywale odważny. Także poza salą sądową. Gdy przyjeżdżał do nas do więzienia, wymuszał na naczelnikach korzystne dla nas decyzje. Wynosił od nas grypsy. Nie wszyscy mieli tyle odwagi w tamtych czasach.

Leszek Moczulski, „Wprost”

„To był wybitny prawnik, znany z przywiązania do sprawy niepodległości, wolności i praworządności. Prawdziwy obywatel polityk. Był szanowany nawet przez przeciwników, bo miał w sobie coś, co łączy, nie dzieli.

Tadeusz Mazowiecki, „Rzeczpospolita”

„Człowiek o wielkiej prawości, o niezłomnych przekonaniach, zawsze uczciwy, wybitny prawnik i król życia. Można go scharakteryzować jako człowieka wielkiej prawości charakteru, o niezłomnych przekonaniach. W życiu politycznym postępował zawsze uczciwie i do śmierci dochował wierności tym wartościom.

Tadeusz de Virion, PAP

Byłem obrońcą księdza Jerzego i będę nim nadal. (...) Zobowiązuje mnie do tego nie tylko wzgląd na pamięć księdza Jerzego i Jego dobre imię, ale i zasady elementarnej przyzwoitości obrony człowieka, który już sam bronić się nie może

Fragment wystąpienia Edwarda J. Wende w Sądzie Wojewódzkim w Toruniu w procesie o zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki

Edward Joachim Wende

Urodził się w Warszawie, 16 sierpnia 1936 r., jako syn Edwarda Karola – adwokata i Anieli Karoliny z Ziółkowskich – historyka. Wojnę i okupację przeżył w Warszawie, dopiero po Powstaniu Warszawskim przeniósł się z rodzicami do Kalisza – rodzinnego miasta matki. W 1953 r. zdał maturę w męskim gimnazjum im. Adama Asnyka. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Wrocławskim.

W Warszawie odbył aplikację sędziowską i adwokacką zakończoną w 1976 r. egzaminem adwokackim. Specjalizował się w sprawach karnych i prawie rodzinnym.

W latach 70. bronił robotników Ursusa, w 80. występował jako obrońca w trudnych procesach politycznych działaczy opozycyjnych, m.in. Bronisława Geremka, Janusza Onyszkiewicza, Klemensa Szaniawskiego, Leszka Moczulskiego, księdza Jerzego

Popiełuszki oraz wielu innych. Bezinteresownie bronił ludzi niewinnych w czasach, w których niewielu potrafiło wykazać się taką odwagą i determinacją.

W słynnym procesie zabójców księdza Jerzego w Toruniu był pełnomocnikiem oskarżycieli posiłkowych – rodziny księdza i Waldemara Chrostowskiego. Tę samą rolę pełnił potem w procesie generałów SB – W. Ciastonia i Z. Płatka.

W 1989 r. został wybrany na Senatora III RP z Ziemi Kaliskiej. Pozostał senatorem II kadencji i został wybrany posłem w III kadencji Sejmu RP. Był członkiem senackiej Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Praw Człowieka i Praworządności, Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, członkiem Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu, wiceprzewodniczącym Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, członkiem międzyparlamentarnej Grupy Polsko-Litewskiej.

Był też członkiem Rady Regionalnej Unii Wolności oraz jej Rady Krajowej.

W 1991 r. został pierwszym po 50 latach Konsulem Honorowym Wielkiego Księstwa Luksemburga w RP. W 1995 r. pełnił funkcję pełnomocnika sztabu wyborczego Lecha Wałęsy. Był dwukrotnie powoływany na stanowisko sędziego Trybunału Stanu.

Na przełomie lat 2001 i 2002 przygotowywał się do pracy w Instytucie Pamięci Narodowej w charakterze doradcy dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Te plany przerwała choroba.

27 maja 2002 został odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski „Polonia Restituta”.

Zmarł po ciężkiej chorobie 28 maja 2002 r.

LAUREATKA XIV EDYCJI NAGRODY IM. EDWARDA J. WENDE

Prokurator Ewa Wrzosek

Pani prokurator Ewa Wrzosek urodziła się 31 stycznia 1970 r. w Milanówku k/ Warszawy.

Wydział Prawa i Administracji ukończyła na Uniwersytecie Warszawskim, studiując na roku m.in. z takimi osobami jak Anna Bator Ciesielska oraz Igor Tuleya - wówczas sędziami in spe, a dziś stojącymi odważnie w obronie niezawisłości sędziowskiej i niezależnego sądownictwa.

Pani Ewa Wrzosek od zawsze chciała być prokuratorem, mimo braku jakichkolwiek tradycji prawniczych w rodzinie. I zrealizowała swe marzenie. Odbyła aplikację prokuratorską, została asesorem, a następnie prokuratorem Prokuratury Rejonowej Warszawa Mokotów w Warszawie.

W 2006 roku pani prokurator została po raz pierwszy karnie delegowana. Za krytyczną ocenę działań ówczesnego kierownictwa Prokuratury Rejonowej Warszawa Mokotów trafiła do Prokuratury Rejonowej Warszawa Żoliborz.

Po zmianie na stanowisku Prokuratora Generalnego pełniła funkcję zastępcy Prokuratora Rejonowego Warszawa Żoliborz, a następnie Prokuratora Rejonowego Warszawa Wola.

W 2016 roku została powołana na stanowisko Prokuratora Rejonowego Warszawa Mokotów, jednak po zaledwie 3 miesiącach została odwołana z funkcji po ustaleniu przez przełożonych, że jest jednym z członków założycieli Stowarzyszenia Niezależnych Prokuratorów Lex Super Omnia. Oficjalnym powodem odwołania były złe wyniki statystyczne kierowanej przez nią jednostki. Wówczas pani prokurator została po raz kolejny delegowana, tym razem do Prokuratury Rejonowej Warszawa Ochota, skąd wróciła na Mokotów po 15 miesiącach.

W 2020 roku w Prokuraturze Rejonowej Warszawa Mokotów pani prokurator wszczęła śledztwo ws. decyzji o przeprowadzeniu wyborów prezyden-

kich w warunkach pandemii (w kontekście zagrożenia epidemiologicznego), które zostało umorzone już po trzech godzinach. W związku z wydaniem decyzji o wszczęciu przedmiotowego śledztwa, Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej na polecenie Prokuratora Krajowego prowadzi wobec pani prokurator postępowanie karne w sprawie przekroczenia uprawnień tj. o czyn z art. 231 kk. Poza tym z dnia na dzień została przeniesiona do prokuratury rejonowej w Śremie w Wielkopolsce.

Wcześniej wszczęto wobec pani prokurator trzy sprawy dyscyplinarne dotyczące: wystąpienia podczas publicznego wysłuchania ustaw o Sądzie Najwyższym i Krajowej Radzie Sądownictwa z grudnia 2017 roku, udziału w protestach w obronie niezależności wymiaru sprawiedliwości, a także udziału w spocie Inicjatywy Wolne Sądy, sprzeciwiającym się forsowanej przez Rząd reformie sądownictwa.

Ze Śremu pani prokurator wróciła do macierzystej jednostki, gdzie wykonuje obowiązki w dziale dochodzeniowo - śledczym.

Pani Ewa Wrzosek jest wzorem prokuratora stojącego na straży praworządności i zasad. Bezkompromisowo wykonuje swe obowiązki, podejmując zarówno zawodowe jak i osobiste ryzyko. W swej pracy kieruje się wiedzą i przepisami prawa. Poza tym w konsekwentny i odważny sposób komentuje bieżącą sytuację w kraju m.in. za pośrednictwem mediów społecznościowych, przy okazji tłumacząc zawitości prawne opinii publicznej.

HONOROWE WYRÓŻNIENIE
XIV EDYCJI NAGRODY
IM. EDWARDA J. WENDE

Inicjatywa Nasz Rzecznik

Honorowe wyróżnienie dla inicjatywy, która połączyła ponad podziałami ponad 1200 organizacji społecznych w upowszechnianiu idei uspołecznienia procesu wyboru kandydatów na urząd Rzecznika Praw Obywatelskich; w sposób transparentny stanęła na straży standardów, jakie spełniać powinien/na kandydat/ka na RPO – niezależności, ponadpartyjności i oddaniu służbie publicznej, a także włączyła obywateli i obywatelki w dyskusję nad najważniejszymi wyzwaniami stojącymi przed Rzecznikiem – podczas kampanii społecznej kandydatki na Rzecznika Praw Obywatelskich – pani Zuzanny Rudzińskiej-Bluszcz.